

1931. január 22.

0: Dalest. Brahms.
Korngold dalok.
Fonikus hangverseny.
Strauss művei.
Prettzene.
Schumann művek zongorahangv.

ongorahangv.
slutáni zene. Puccini:
hémekből, Bizet: Car-
Casanova, Beethoven:
Grammofon. — 20.30

Könyvü zene. — 22.15:

rgonaművek.
simfonikus hangv.
verseny.
gonahangv.
Dvorak: Örrdög Ka-
pera.
gv. zongoraés ének.

Rádiókvartett. Wag-
lda, Verdi: Traviata.
Szólódalok.
45: Haydn, Mendel-
saint-Saens, Thomas
művei.

Értesítések

Éttermi Rendkívüli
élemez kiszolgálás. A
aját készítményeim.
Cluj, Calea Regala

akadémiát végzett,
ének eleget tett, 36
er, ki a román, ma-
lvet szóban és írás-
ja, megfelelő alkal-
leges későbbi be-
s. Ajánlatokat „So-
kiadó továbbit.

Érdeklődő

izraelita tanárnő,
nalra, szakmájához
latnál, elhelyezke-
társulhat. Cim: Uj
nőczy u. 4.

rattal szép uccai,
szoba fürdőszoba.
Str. Gen. Berthe

ó módszerrel jutá-
is. Cim a kiadóban

fejt köser tehén és
egy tehéntől fejt
Schwartz Ignacné
n. Reg. Ferdinand

izr. műiparos, be-
üzemmel, nőszüni
bánnal. Ajánlato-
a kiadóhivatalba.
fényképes ajánla-
véve. Diszkréció

Érdekre ad a

NIKONA (1931)
szótára, sport, fi-
ág, technika, stb
felvilágosít
64 műmelléklet
s bolti ár helyett

200 lej,
0— lej

UJ KELET
LYÁBAN

LET LELKE:
KELETBEN

XIV. ÉVF. * SZAM 18
Cluj—Koloszvár, 1931
január 23 Péntek
5691 ÉV Sebat 5

Taxa po
platite in m
No. 22471 29

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ARAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 326 lej
Egy hónapra 118 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETESI ARAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)

Egy évre 10 dollár
Hirdetések tarifa szerint
vétetnek fel

UJ KELET

BUDAPEST

MAJNÓ POLITIKAI NAPILAP

A páthosz már megszületett

A történelemnek nemesak eseményei vannak, hanem páthosza is van. A páthosz pedig mindig tragikusan nagy pillanatokból, kétségbeesett reményekből s a hit szenvedélyéből fakad. 1914-től 1919-ig a hamis páthosz korszakát éljük, amikor az emberi bestialitás kitörését, barbárok és örültek gyilkoló kedvét humanista és hazafias szólásokba mentették át. A békekötések mentesek voltak minden páthosztól: a győzelem és a józan, nagyon is józan kíméletlenség jegyében születtek. A békeszerződésektől egészen a mai napig egy hatalmas küzdelem, egy minden páthoszt nélkülöző harc és hazugság hullámzott végig a világon, mintegy kifejezésül annak a zürzavarnak, amely Európa világháboru utáni termelési rendjét és a lelkeket megülte.

Tegnap Genfben végre megszületett újra a páthosz. Megszületett az a páthosz, mely egy szenvedésekben, tévedésekben, tévelygésekben és kiagyalt romlottóságokban gazdag évtized után a magasabbra törő akarat a nemes belátás, a körülmények kényszerítő erejével fakadó vágyak megnyilvánulása akar lenni. Megszületett az Európa-kiáltvány, melyben az angol, francia, olasz és német népet az Európa-konferencián képviselő államférfiak hitet tesznek a béke s az európai együttműködés mellett, megelégedve minden olyan híreszteléssel, mely szerint a világ egy új világháboru borzalmai előtt áll.

Ezzel egyidejűleg Párizsban kétszázötven író és művész kiáltvánnyal fordult a világ demokrata és pacifista közvéleményéhez, amelyet a béke és a német-francia közeledés ügyének szolgálatára hív fel. Ez a két kiáltvány a világháboru utáni évtized legnagyobb és legszembetűnőbb emberi dokumentuma, mely a történelem ítélszéke előtt egyidejű állhatja meg a helyét. Olyan areul-esapása ez a kiáltvány az emberiség romlásán működő nemzetközi reakciónak és militarizmusnak, amely a világ mai gazdaságilag elborult horizontján a remény csillagának halvány fényét lobbantja fel. S ha mégsem tudunk olyan fenntartás nélkül örvezeni ennek a két kiáltványnak, annak oka abban rejlik, hogy a manifesztumot azok az államférfiak írták alá nyilván morális és materiális kényszer hatása alatt, akik mindeztől a militarizmus és a nemzeti önzés expozitúráiként voltak ismeretesek előttünk. Olyan évtizedet éltünk át, amely méltán taníthatott meg bennünket a kételyre és a szépségszire. Tíz éven keresztül a világháboru hekatombáinak mélyéből feltörő enyészet illata terjengett szerte a világon, győzők erőszaka tombolt a legyőzöttek fölött s az igazság nevében minden igazságtalanságok történtek, amelyeket Clio istenasszony bizonyára nem arcpírulás nélkül jegyzett fel a világtörténelem táblájára.

Ha az Európa-kiáltvány és Franciaország kétszázötven kiváló gondolkodója és művésze által aláírt manifesztum nem misztifikáció — s hinnünk kell hogy nem az —, úgy Európára két-ségsbeesésének és nyomorúságának mai tetőfokán talán tényleg a virradat sugárjai fognak világosságát kitereltesedni. Azt már most is megállapíthatjuk, hogy pusztán mint erkölcsi dokumentum, mint erkölcsi manifesztum: az Európa-kiáltvány valóságos areul-esapása annak a tízéves reakciónak, melynek hősei és barbár vitézei az erőszak, a rombolás, a tehetetlen düh világot akarták újra országhatárokon belül és országhatárokon kívül ránk zudítani. Ez a manifesztum élő tiltakozás min-

Az Európa-konferencia szenzációs kiáltványban proklamálta a békéhez való ragaszkodását

Henderson, Curtius, Scialoja és Briand ünnepélyesen kijelentették:

Nem hajlandók újabb megrázkódta-tás veszélyének kitenni a világot és nem engedik megbontani a világbékét

Németország revíziós kérésével szemben a hatalmak moratóriumot fognak javasolni

Diplomata körökben óriási szenzációt keltett a manifesztum

Genf, január 22. A népszövetségi tanács januári ülészakájában egyidőben üléselő Európa-konferenciának világszóló jelentőségű szenzációja van. A tízéves népszövetségi rezsim alatt a népszövetségi tanácsban vezető szerepet vívó antant-politikusok a leszerelés és a béke ügyében mindeztől a legkészszerűbb magatartást tanusították. A leszerelési konferenciákon még csak elvi jelentőségű határozatokat sem hoztak a leszerelés elődázhatatlan szükségességére vonatkozóan. Ez a halasztás s a folytonos halasztásokkal egyidejűleg folyó fegyverkezések természetesen leg váltották ki azt a bizalmatlanságot a Népszövetségben, amelyet ez az intézmény ezideig teljes egészében ki is érdemelt.

Az egyre fokozódó gazdasági válság, mely most már elérkezett kulminációját pöntjához és amely az egész civilizációt végleges összeomlással fenyegeti, végre a jelek szerint felrázta azokat a politikusokat is, akik mindmáig az erőszak és hatalmi politikai reprezentánsai voltak Európában. A tények kényszerítő ereje érlelte meg valószerűleg azt a szenzációs tartalmú manifesztumot is, amelyet az Európa-konferencia tegnap záróülésén a francia, angol, német és olasz külügyminiszterek becsatoltak ki és láttak el aláírásával. Ez a manifesztum, melyet Európa-kiáltványnak neveztek el, az európai együttműködés és béke mellett tesz kategorikus hitvallást s megelégedve azokat a felelőtlenek által terjesztett világháborus híreket, melyek a béke megzavarására irányultak.

Az Európa-konferencia és a népszövetségi tanács ülészakájáról a következő részletes tudósításaink számolnak be:

Genf, január 22. Az Európa-konferencia tegnap megtartotta első ülészakájának záróülését. Őt határozati javaslatot fogadtak el a mezőgazdaság problémáinak a májusi ülészakáig történő előkészítő munkálatai tekintetében. A konferencia ezután egyhangulag elfogadta a francia, angol, német és olasz külügyminiszterek által előterjesztett Európa-kiáltványt, amelyben az államok jelenlévő felelős államférfiai hitet tesznek az európai együttműködés és a béke mellett, amelyet az utóbbi időkben

felelőtlenek világháborus hírek terjesztésével meg akartak zavarni. Az Európa konferencia ünnepélyesen kijelenti, hogy a világot nem hajlandók újabb megrázkódta-tás veszélyének kitenni és megakadályoznak minden, a béke megbontására irányuló erőszakos kísérletet.

Briand a konferencia bezárása után kijelentette, hogy az eredményekkel igen meg van elégedve.

Párizs, január 22. A Matin azt írja, hogy az Európa-konferencia elé terjesztett békekiáltvány a résztvevők között a szenzáció erejével hatott, mert az angol, francia, német és olasz külügyminisztereken kívül senki sem volt be-

Curtius és Za'eszky között közvetlen tárgyalások indultak meg a lengyel-sziléziai terror ügyében

Genf, január 22. A népszövetségi tanács ma délelőtt másfélórás zárt ülést tartott, amelyen a leszerelési világkonferencia helyének és időpontjának megállapítása volt napirenden. Kiszivárgott hírek szerint meggyezés jött létre s ezért délután öt órakor újabb zárt ülésen folytatták a kérdés megvitatását.

Délben a nyílt ülésen a mandátum-bizottság, az ópiumellenőrzési és a libériai rabszolgakereskedelem ügyében kiküldött bizottság jelentéseit hallgatták meg. A lengyel-sziléziai panaszok megvitatását egyelőre felfüggesztették, mert a német és lengyel külügyminiszterek között közvetlen tárgyalások indultak meg a sérelmek ügyében.

Berlin, január 22. A német sajtó élénken kommentálja Curtius és Zaleszki tegnapi genfi szöcsatáját. A kormány támogató pártok lapjai a német külügy miniszter beszédét mérsékletesnek és a helyzethez illőnek jellemzik. Egyes ellenzéki lapok azt hangoztatják, hogy csak olyan német kormány külügyminisztere viselhette volna kellő sikerrel a lengyel-sziléziai ügyet,

amely kormány a birodalom területén tekintélye van és a szélsőségeket a birodalomban megfelelően féken is tudja tartani.

Természetesen a nemzeti szocialisták sajtója is kritizál. Ezek a lapok Cur-

avatva. A Petit Parisien szerint Briand jogal lehet büszke genfi művére. Sikertől annyi nehézség közepette vizre bocsátani az Európa-unió hajóját, amely gondolatot a hitetlenek utópiának bélyegezték.

A Petit Journal hangoztatja azt a mély benyomást, amelyet a kiáltvány a delegátusok és a genfi diplomaták körében keltett.

Az Echo de Paris beavatott forrásból úgy értesül, hogy a szerencsés időpontban közre adott és általános megnyugtatót célzó kiáltvány gondolata Henderson angol külügyminisztertől származik.

Curtius és Za'eszky között közvetlen tárgyalások indultak meg a lengyel-sziléziai terror ügyében

tus beszédét követeléseiben tulszerénynek bélyegzik. Zaleszki felszólalását éles kritika tárgyává teszik különösen azon részében, amelyben azt kívánata le-szögezni, hogy a német panaszíratok a kisebbségek javára kötött szerződések keretein túlmenően beleavatkoznak Lengyelország belügyeibe és bírálják Hindenburgnak, mint a Stahlhelm tiszteletbeli elnökének és a lengyel-sziléziai közigazgatási elnöknek, mint a sziléziai szabad felkelő szervezetek elnökének párhuzamba állítását hangoztatva, hogy a felkelők katonai szervezet, amely még manővereket is tart s így a Stahlhelm-össze nem hasonlítható.

London, január 22. Genfi jelentés szerint francia hivatalos körökben azt fogják válaszolni német hivatalos részről előterjesztendő Young-terv revíziós kérésére, hogy Németországnak módjában áll moratóriumot kérni.

— Megindultak az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások. Bécsből jelentik: Az osztrák kereskedelmi tárgyaló delegáció elindult Budapestre, ahol ma délután tárgyalnak a magyar külügyminisztériumban a magyar tárgyaló bizottsággal a két ország közötti kereskedelmi szerződés előkészítéséről.

tet adjanak. Európa és az emberiség haladásának lehetősége elől végleg el kell tolni a tíz éve tobzódo reakció erőszak-gondolatvilágát s a leszerelés tényével mindörökre el kell venni a kedvét azoknak, akik a háborura spekulálnak, mert csak a vérben s az erőszakban találhatják meg gonosz és ember-telen érvényesülésük lehetőségét.

den revans-eszme ellen, mely nem az igazság, a jog és a demokrácia erejével akar igazságtalanságokat megszüntetni, hanem a leggaládabb merénylet eszközével: a háborúval. Igen is az a meggyőződésünk, hogy a békeszerződések nem mindig az igazság, hanem sok esetben a bosszu művei voltak, de egyben hisszük azt is, hogy ezt az igazságtalan-

ságot és ezt a bosszút csakis az európai együttműködés szelleme: a jólétben, tudásban, demokráciában részesedő európai népek egymásratalálása fogja jövéteni.

Az Európa-kiáltvány aláírói ennek a mélyeséges vágnak a páthoszáat szólatatták meg s most már a népeken a sor, hogy ennek a páthosznak reális fedeze-

Hogyan lehet segíteni a nagyvárad kereskedelem súlyos válságán?

Vámszabadraktár, tőzsde, exporthitel és tarifakedvezmény mentheti meg a nagyvárad kereskedelmet

A Kereskedelmi Csarnok dr. Fischer Tivadar bihari képviselőhöz intézett levelében feltárja a kereskedő társadalom sebeit

Nemcsak a kereskedőkön, de Nagyvárad városán is segíteni kell

Cluj-Kolozsvár, január 22. (Az Új Kelet tudósítójától.) Dr. Fischer Tivadar, országgyűlési képviselő, aki tudvalegleg Bihar megye zsidó képviselője, ez év január 6-án kerületében járt, ahol érintkezésbe lépett választóival, hogy a felmerült és orvoslandó panaszokról informálódjék. Ezzel kapcsolatban dr. Fischer Tivadar megbeszéléseket folytatott a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok vezetőségével is, ahol a kereskedő társadalom panaszait akarta összegyűjteni. A csarnok vezetőivel tartott megbeszélések után dr. Fischer Tivadar fel kérte őket, hogy panaszait írásba foglalva juttassák el hozzá, hogy illetékes fórumok előtt megtehesse a szükséges lépéseket.

A Kereskedelmi Csarnok ma küldte el dr. Fischer Tivadarhoz írásba foglalva azokat a panaszokat, amelyek az egész nagyvárad kereskedelmet megbénító okokról számolnak be és rámutatnak arra, hogy milyen intézkedések szükségesek a válsággal küzdő nagyvárad kereskedelem helyzetének enyhítése érdekében. Előrebocsátják a kereskedők, hogy nem foglalkoznak azokkal a problémákkal, amelyek az európai, illetőleg országos jelentőségűek, bár ezek is nagy hatással vannak a helybeli kereskedelem krízisére. Természetes, hogy eme nagy kérdések megoldása esetén a helyzet Nagyvárad kereskedelmére is feltétlenül kedvezőbb lenne. De még az országos kérdések rendezése esetén is fennmaradnának a nagyvárad kereskedelem nehézségei a város határszéli helyzete és egyéb különleges körülményei következtében.

Az adókövetések

A speciális bajok között elsősorban rámutat a Kereskedelmi Csarnok arra, hogy az állam az adókövetéseknél nem volt tekintettel a kereskedők válságos helyzetére és olyan terheket rótt a kereskedőkre, amelyeket ezek elviselni nem tudnak. Elsősorban szükséges tehát, hogy az állam szállítsa le az adókat, mert ez az egyik előfeltétele annak, hogy Nagyvárad gazdasági élete feljebb kerüljön.

Nagyvárad nagykereskedelmének egyik rendkívül jelentős hiányossága, hogy nincs vámszabadraktára. Feltétlenül szükséges, hogy ez a vámszabadraktár mielőbb felállítsák 1500 km-es önálló körzettel. Az óriási pénzhányban feltétlenül szükségesnek tartják a kereskedők, hogy a pénzügyminisztérium a nagyvárad kereskedőknek hat hónapos vámhittel adjon, a Banca Nationala leszámlázási kamatlába mellett.

Exporthitelt a kereskedőknek

Az egyre jobban mutatkozó pénzkrisis teljes mértékben paralizálja az exportüzletek útját, mert a kereskedők nem tudják áruikat olyan hosszú terminusra kihitelezni, míg az inkasszókat a külföldön lebonyolítani lehet. Szükséges tehát, hogy a kereskedőknek exportüzleteik lebonyolítására kölcsönt nyújtsanak. A kormány interveniáljon a Banca Nationalánál, hogy ezeket a kölcsönöket lehetőleg minél rövidebb idő alatt folyósítsák. Ugyanakkor hozzá kell segíteni a nagyvárad pénzüzleteket ahhoz, hogy a kereskedelemnek olyan kamattételek mellett álljanak rendelkezésére, amellyel a belföldi a külföldiekkel a versenyt felveheti.

Fel kell állítani a nagyvárad árutőzsdét

Kéri a nagyvárad kereskedők a tőzsde fokozottabb támogatását, hogy mielőbb megkezdhesse és pedig a tőzsde ne csak egyedül árjegyzéssel és a vitás kérdések eldöntésével foglalkozzék hanem teljesítse azt a feladatot is, hogy úgy az export, mint az import szempontjából kutassa az értékesítési lehetőségeket. Az export-import kereskedelem fellendítésére az állami export intézet állítson fel kirendeltséget Nagyváradon, ugyancsak az export-import kereskedelem megkönnyítésére pedig a CFR a Nagyváradon keresztül történő tranzitforgalom fejlesztése érdekében engedélyezzen kedvezményes fuvartételeket.

A kereskedők panaszai

A detail kereskedelem számára is részletesen dolgozta fel panaszait a Kereskedelmi Csarnok. Kéri a kiskereskedők, hogy a CFR új tarifapolitikáját, mely szerint 100 kilométeres körzetben a vasárnapi és ünnepnapokon utazó közönségnek 50 százalékos kedvezményt engedélyez, terjessze ki olyképpen, hogy a hetivásárok alkalmazásával a városban utazó közönség által is igénybe vehető legyen. A kiskereskedelem támogatására iktassanak be az egész megye területén helyi jelentőségű vonatokat, a megyei utakat pedig közlekedhetővé kell tenni hogy a forgalom helyreálljon. Rendszeresíteni kell az autóbuszok közlekedését és az egyes járatokat is meg kell szervezni.

Általános jellegű követeléseit a következőkben fejt ki a nagyvárad kereskedelem:

Segítse az állam Nagyvárad városát egy kedvező városi kölcsönhöz, mint-hogy pedig sem a város, sem a megye rendes bevételeiből nem tudja felmerülő költségeit fedezni, eszközölnének ki úgy a város, mint a megye részére állami szubvenciót.

A fogyasztó közönség szaporításának céljából helyezzenek Nagyváradra néhány állami hivatal. Az idegen forgalom növelésére pedig az a nagyváradiai kérés, hogy meg kell adni e célból az összes kedvezményeket, amelyeket a külföldön is engedélyezni szoktak.

Végül kéri a nagyvárad kereskedők, hogy az állam a legközelebb felveendő állami kölcsönből hasítson ki egy olyan összeget, amelyet a Banca Nationala vagy az általa választandó intézet kiskereskedők és kisiparosok hitteleként folyósítsa.

Miután a Kereskedelmi Csarnok csak most juttatta el követeléseit dr. Fischer Tivadarhoz, Nagyvárad zsidó képviselője csak most interveniálhat az illetékes helyeken a nagyfontosságú kérdésekben.

Ezerhuszonegy milliomosa van Ausztriának

Hatszázötvenötnek egy milliója van, de négyszázhatnak még ennél is több

Bécs, január 22. Ausztriáról általában mint Európa legszegényebbé vált államáról beszélnek. A békeszerződés csupán néhány száz négyzetkilométert hagyott meg osztrák földnek és szinte csodálatosan hangzik, hogy ennek a kis esziny, „szegény” országnak mégis — 1021 milliomosa legyen. Pedig ez igaz, mert ezt nem a statisztika, de az — adóösszeírás igazolja. Igaz, hogy ez még mit sem jelent, hiszen az egész népnek csupán csak egy százaléka gazdag ember.

A pénzügyminisztérium most tette közzé kimutatását az adóösszeírásokról. Ebből kitűnik, hogy Ausztriában 406 olyan személy van, akinek vagyona meghaladja az egymillió schillinget, 615-en elérik az egymilliót, 2655 egyének a vagyona 600.000 schillingig terjed, 20.360 személynek 300.000 schilling, 23.614 egyének pedig 100.000 schilling értékű a vagyona. Mindebből kitűnik, hogy Ausztria lakosságának körülbelül egy százaléka tartozik a vagyonosok közé.

A dohány és a dohányzás felfedezője zsidó volt

Sok felfedezőről kiderült már, hogy zsidó, de hogy a dohány és a dohányzás első európai felfedezője is zsidó volt, arról csak kevesen tudnak. Mert ha ez ismert tény lett volna, úgy Eu-

rópa antiszemita bizonyára átok alá helyezték volna a dohány szívását, tubakolását és rágását. A dohány és a dohányzás felfedezése Kolumbus amerikai útjával van összefüggésben.

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság CLUI, P. Unirii (Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket elnyújtás kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyváradon és Temesváron.

Saját tőkéi 143 millió lei

A FILIÁLT INTÉZÉSEI: Torda-arány megyei Takarékpénztár Rt. Torda, Alsófehérmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhely-megyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely és Szt.-Keresztúron, Szászrégenvidéki Takaré- és Hitel Rt. Szászrégenben és Nébank Rt. Bánffyhadon, Szamosújvári Hitelbank Rt. Szamosújváron.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez! Áruaktárai a város mellett.

Midőn Kolumbus ugyanis felfedező ultra kelt, még csak nem is sejtette, hogy egy új földrész felé vitorlázik, csupán azt ambicionálta, hogy a Kelet-ázsiai vagyis Kína, Japán és India felé egy direkt tengeri utat találjon. Éppen azért első útjára magával vitt egy Luis de Torres nevű zsidó tolmácsot, aki a spanyol nyelven kívül az arab, kaldeus és héber nyelvet is beszélte. Kolumbus úgy gondolta, hogy a keletázsiai partokon lakó népek tudósainak egyik-másika majd csak megérti valamelyiket e nyelvek közül. Midőn aztán kikötött Kuba szigetén, Kolumbus meg volt róla győződve, hogy Ázsia szárazföldjén kötött ki és így Luis de Torres és egy Rodriguez de Jerez nevű spanyolt, patra küldte, hogy felkeressék a „Kata Nagykáhnát” azaz a kínai császárt és közöljék vele megérkezésüket. A két követ számos meztelen rézbőrű emberek által lakott falura bukkantak, melyekben igen barátságos fogadtatásban részesítették őket. Azonban nagy nyelvismerete dacára don Luis képtelen volt magát megértetni velük és azért hat napi távollét után visszatért a partra várakozó Kolumbushoz azzal a nem teljesen helyes hírrel, hogy Kináig alighanem még hosszú az út. Azonban elmesélte, hogy igen furesa, szinte hihetetlen dolgokat látott. Rézbőrű vendéglátói, egy barna levelekből csavart kis hengert tartottak ujjuk között, melynek egyik vége égett, a másik végét pedig a szájukba vették és láthatóan nagy élvezettel szívták a tüzet, a szájukból füstfellegeket ergetve. Midőn megkérdezte tőlük mit jelentenek ez a tüzragás és füstölés, azt mondták tabaco és erőnek erejével megakarták őt is kínálni ilyen égő füsttengerrel, amit ő azonban rosszul palástolt borzalommal visszautasított.

Zsidó boxbajnokok

Reich Emil dr. bécsi sportíró érdekes tanulmányt írt nemrég a zsidók szerepéről a legnehezebb sportágban, a boxolásban.

A zsidó boxolók írja minden súlyosztályban kitűntek már; legsikeresebben a könnyebb fajsúlyú osztályokban szerepeltek, ahol fényes taktika és lélekjelenléttel tűnnek ki. A leghíresebb Benny Leonard volt, egy amerikai zsidó, ki hosszú éveken át a könnyűsúlyú világbajnoki címet viselte. Két éve mult, hogy anyja kérelmére megvált a „harcias foglalkozástól” büszkén elmondhatta magáról, hogy senki őt „knockout” le nem győzte. A középsúlyban az angolországi Ted Lewis lett híres, mint ritka bátor küzdő. Jelenleg az amerikai Maxi Rosenblum a félnehézsúlyú világbajnok; földije Rosenberga bantamsúlyban volt világbajnok. Nevezetesek voltak Spakow Móse romániai, Berg Kid angolországi, Schwarz Jdzik oroszországi bajnokok.

Amerikában s Angliában a zsidó boxolásnak nagy tradíciója van immár. A 19-ik század elején élt Mendoza Dániel, a leghíresebb zsidó boxbajnok, aki híres küzdelmekben vívta ki a „mester” címet. Mindazonáltal eltérőleg a többi zsidóktól a legmagasabb súlyosztályban boxolt. Harmennél több mestert „knockout” vert le, míg nem a híres Jackson egy elképzelhetetlen brutális harcban „letaglózta”. Az akkori angol király IV. György „patronusa” volt s óriási összegekkel szokta őt jutalmazni (1837-ben halt meg szegényen 73 éves korában).

Jelenleg Amerikában számos zsidó boxbajnok küzd a „babérrért”, még pedig a nehézsúlyban leghíresebb közöttük Sharkly, aki Litvániából származik, nagytratór ember; Dempsey és Tunney; a világ leghíresebb boxolójának az utódja akar lenni.

— Capri mellett lezuhant egy repülőgép. Rómából jelentik: Capri szigetén közelében egy repülőgép a tengerbe zuhant. Mechanikusa sebesülten uszva a szigetre ért, de pilótája nem tudott gépből kiszabadulni s elmerült a tengerben.

Három kérdés

Voicu Nite

Bucuresti Uj Kelet munkában is tárgyalások ház törvényes zajlottak. A vaslatát társaság lenlővő képzetben megvényes kam másikk rész ne lehessen mint amennyi tal szedett.

A Lupta lat komoly mat adni a lásain is, egészen különak el. Há kamatok na Az egyik a zsalékos kam Ez a csoport ide tartozik volt belügyi kény az egy bank igazgort 8-9 s málni a kam álláspontot, nak a Banca hoz kell igaz a csoport, a kamatláb mé

Voicu Nite kijelentette a hajlandó szerzőt hozzájárta sához, mert ez vényt. Ezzel selőnek egy határozva arr cot indítja me vényhozási bi ülésén folytat kamat nagysá tud megállap elhatározták, ság gyűlésére, valamint a B zóját, hogy eze gáljanak a ké

A Lupta tud lat át is meggy ellenállásra fo ban. A liber ták, a lupisták nek egy jelen fogja, hogy ne nala diszkontlá gabb kamatot nyek között az hogy a kormány javaslat törvén

A gazd kozása Bucuresti-Bu mány gazdasá ülést tartott Po lakásán. Miron számolt a köle mint az európa

A cionista iro

BÖH

A cionis

Kivonat Az emancipác A cionizmus és A cionizmus elő Ac Herzl T Eredmény Herz

KAPHATÓ KÖNYV

Három pártra szakadtak a többségi képviselők a kamattörvény kérdésében

A képviselők egy része azt kívánja, hogy a magánkamat ne lehessen nagyobb, a Banca Nationala diszkontlábánál

Voicu Nitescu nem hajlandó mérsékelni a javaslatában előírt kamatlábot

Bucuresti-Bukarest, január 22. (Az Uj Kelet tudósítója.) Tegnap számban ismertettük azokat a viharos tárgyalásokat, amelyek a képviselőház törvényhozási bizottságában lezajlottak. A kamattelenes törvény javaslatát tárgyalta a bizottság és a jelenlévő képviselők egy része a javaslatban megállapított 18 százalékos törvényes kamatláb mérséklését kérte, másik része pedig azt kívánta, hogy ne lehessen nagyobb kamatot szedni, mint amennyi a Banca Nationala által szedett diszkontláb.

A Lupta értesülése szerint a javaslat komoly nézeteltérésekre fog alkalmat adni a bizottság további tárgyalásain is, mert a többségi képviselők egészen különböző álláspontot foglalnak el. Három áramlat alakult ki a kamatok nagyságával kapcsolatban. Az egyik a javaslatban előírt 18 százalékos kamatláb mellett foglal állást. Ez a csoport meglehetősen gyenge, — ide tartozik Constantin Angheliescu volt belügyi alminiszter, aki egyébként az egyik legnagyobb bukaresti bank igazgatója is. Egy másik csoport 8-9 százalékban akarja maximalálni a kamatlábot és feladni azt az álláspontot, hogy a törvényes kamatnak a Banca Nationala diszkontlábához kell igazodni. A legszámosabb az a csoport, amely a törvényben előírt kamatláb mérséklését kívánta.

Voicu Nitescu igazságügyminiszter kijelentette a bizottság előtt, hogy nem hajlandó semmilyen körülmények között hozzájárulni a kamatláb leszállításához, mert ez hatástalanná tenné a törvényt. Ezzel szemben a többségi képviselőknek egy jelentős csoportja el van határozva arra, hogy a legelősebb harcot indítja meg a javaslat ellen. A törvényhozási bizottság tegnap délutáni ülésen folytatták a tárgyalásokat, de a kamat nagyságának kérdésében nem tud megállapodásra jutni. Eppen ezért elhatározták, hogy meghívják a bizottság gyűlésére Madgearut, Mihalache, valamint a Banca Nationala kormányzóját, hogy ezek felvilágosításokkal szolgáljanak a kérdésre vonatkozólag.

A Lupta tudni véli, hogy ha a javaslat át is megy a bizottságban, erőteljes ellenállásra fog találni a képviselőházban. A liberálisok, a szociáldemokraták, a lupisták és a többségi képviselőknek egy jelentékeny része követelni fogja, hogy ne lehessen a Banca Nationala diszkontlábánál 9 százalékkal drágább kamatot fizetni. Ilyen körülmények között az sem látszik kizártnak, hogy a kormány el fogja halasztani a javaslat törvényerőre emelését.

A gazdasági delegáció tanácskozásai

Bucuresti-Bukarest, január 22. A kormány gazdasági delegációja tegnap ülést tartott Popovici pénzügyminiszter lakásán. Mironescu miniszterelnök beszámolt a kölcsöntárgyalásokról, valamint az európai gazdasági konferenciáról.

A cionista irodalom standard műve

BÖHM ADOLF:

A cionista mozgalom

Kivenat a tartalomtól:

Az emancipáció és következményei
A cionizmus és a modern zsidóság
A cionizmus előfutárai a 20. században
Ahad Haam
Herzl Tivadar fellépése
Eredmények és csalódások
Herzl egyénisége
stb., stb.

Ára: 120 lej

KAPHATO AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTALYABAN

ról. A gazdasági delegáció megbizta Medgearu földművelésügyi minisztert, hogy az agrárállamokkal a további kapcsolatot fenntartsa és a szükséges intézkedéseket végrehajtsa. A gazdasági bizottság azután a faáraknál eszközölt megtakarításokból 5 millió lejt szavazott meg különböző kulturális célokra.

Popovici Mihai pénzügyminiszter ismertette ezután az egyenes adókról szóló törvényt módosító javaslatát, a

mely a részvénytársaságokról szól.

Bucuresti-Bukarest, január 22. A Cumentul a kölcsöntárgyalásokkal kapcsolatban megállapítja hogy a kormánynak igen nagy nehézségekkel kell megküzdnie. Ugyanis a stabilizációs kölcsön feltételei szerint a kölcsön második részlete csak akkor lesz folyósítható, ha Románia előzőleg rendezi külföldi magánosokkal szembeni adósságait, főként az államvasutaknak és városoknak háboru

előtti tartozásait. Miután ez különböző körülmények miatt nem történhet meg teljes mértékben, a külföldi pénzügyi körök nem akartak hozzájárulni a kölcsön folyósításához. Végül is azonban győzött a jobb belátás — nem csekély mértékben a francia vezető politikusok befolyása alatt — és annak felismerése, hogy Európa bankárjainak ma saját érdekükben kötelessége segíteni az agrárállamokon azért is, hogy fizetőképességük fokozódjék és tekintettel arra, hogy a kölcsön beruházási célokra fog szolgálni, minden tekintetben javulni fog az állam belső helyzete. A lap szerint a kölcsön összege 40 millió dollár, vagyis több mint 6 milliárd lej és ebben az összegben nem foglalnak benne a svéd Krueger-csoport utépítési kölcsöne, amely szintén mintegy 4 milliárdra rug. A kölcsön aláírása 10-12 napon belül várható, annál is inkább, mert Jugoszlávia is tárgyal stabilizációs kölcsönről, a román kölcsön azonban feltétlenül meg fogja előzni a szomszéd országét.

Francia és német nagyipari érdekeltség áll a kölcsönt nyújtó pénzcsoport mögött

A Schneider-Creusot pénzcsoport igazgatója inkognitóban látogatást tett Romániában

Párizs, január 22. (Az Uj Kelet tudósítója.) Caillaux lapja, a La Depeche Economique et Financiere érdekes kulisszatitkokat közöl a román kölcsöntárgyalásokról. A lap tudni véli, hogy a kölcsönt folyósító francia pénzügyi érdekeltségek állanak, amelyek ebben a kérdésben egymással teljesen egyetértően járnak el. A lap cikke a következőképpen hangzik:

„Kétségtelen, hogy a Párizsban most folyó kölcsöntárgyalások középpontjában a francia nehézipar áll, amely közvetlenül érdekelve van a kölcsönben. A Schneider-Creusot-művek képviselője, Dumaine igazgató inkognitóban Bukarestbe utazott, hogy a stabilizációs kölcsön második részletével kapcsolatban tárgyalásokat folytasson. A tárgyalások során a rendezetlen városi tartozá-

sok s a magánvasutak kérdése nem játszott túlságosan nagy szerepet. A német és a francia nehézipar egymással egyetértően járnak el ennél a kölcsönnél, éppúgy, mint a Törökországnak folyósított kölcsön alkalmával. Egyébként a stabilizációs szerződés előírja azt, hogy Romániának az ipari megrendeléseket egyenlő mértékben kell eszközölni a kölcsön aláírói között.

A kormány távirati rendelettel betiltotta az egész országban a finomított szesz gyártását

A szakkörök még nem tudják, hogy mi a betiltó rendelet oka és célja

Cluj-Kolozsvár, január 22. (Az Uj Kelet tudósítója.) A pénzügyminisztérium ma délben az összes pénzügyigazgatóságokhoz távirati rendeletet küldött, amelyben értesíti őket, hogy további intézkedésig betiltja a finomított szesz gyártását, illetőleg a nyers szesz finomítását és utasítja, hogy az összes szeszfinomítókat azonnal pécélteljék le

és egyben írják össze az egyes szeszgyárakban található szeszkészleteket. A pénzügyminisztérium távirati rendelete a kora délutáni órákban érkezett meg Kolozsvárra és a pénzügyigazgatóság azonnal utasítást adott közegeinek a rendelet végrehajtására. Ennek alapján már ma délután lepecsételték a gyalui és szászfenesi szeszfinomítókat. Az üzemből levő szeszgyárak finomítóit nem pécéltették le, de az utasítás értelmében mielőst üzembe helyezik őket, ezek is lepecsételendők.

Értesülésünk szerint a rendeletet Nagyváradon, Aradon és Temesváron is végrehajtották már.

A pénzügyminisztérium villámszerű váratlansággal kiadott rendelete óriási szenzációként hatott az érdekelt közgazdasági körökre. Ez a rendelet ugyan is egyértelmű azzal, hogy

a kormány további intézkedésig betiltotta a szeszgyártást,

vagyis üzembeszűntetést rendelt el egy egész iparágban. Az intézkedést természetesen a feketeszesz problémával hozták kapcsolatba, amelyben, mint néhány nappal ezelőtt az Uj Kelet közölte, a kormány élet-halálharcra szánta el magát.

Beszélgést folytattunk egy tekintélyes kolozsvári szeszgyárossal, aki hozzáintézett kérdéseinkre a következőket mondotta:

— A pénzügyminisztérium rendelete váratlanul ért bennünket és pontos okát természetesen még nem tudhatjuk. Lehetséges, hogy a kormány az országban található szeszgyárakról akar pontos

adatokat szerezni és ettől akarja függővé tenni, hogy mikor engedje meg újra a szeszfinomítást. Ami ezt illeti, bizonyos, hogy

az egyes gyáraknál óriási szesz készletek vannak felhalmozva, mert a szeszt ma egyáltalán nem lehet értékesíteni.

Meg vagyok győződve róla, hogy a kormány esztelen szeszpolitikájával nemcsak az állami bevételeket rövidítette meg hatalmas összegekkel, de tönkretette az egész szeszipart is, hatalmas mértékben növelve ezzel a munkanélküliséget. A paraszt ma már egyáltalán

nem reflektál gyári szeszre, mert az ezerszámra működő kisüstök bőven el látják a falvak népét adózatlan szeszszel.

— Ninesen azonban kizárva — fejezte be nyilatkozatát informátorunk — hogy

a szeszfinomítók bezárása kapcsolatban van a szeszmonopólium tervezett bevezetésével,

amely esetben ez volna az első lépés a monopólizálás felé. Bármily legyen azonban a cél, érdeklődéssel várjuk, miként fogja a pénzügyminisztérium megindokolni minden törvényes alapot nélkülöző intézkedését.

„Nem szégyen módosítani egy törvényt, ha ezzel tökéletesítjük“

Mihalache megvédi a közigazgatási reform módosítását

Bucuresti-Bukarest, január 22. (Az Uj Kelet tudósítója.) A szenátus ma délutáni ülésén Gusti liberális tiltakozott az ellen, hogy Teianu, a pénzügyminisztérium államtitkárát képviselőnek jelöljék Biharban. Elmondta, hogy Teianu kérvényeket és aktákat intéz el választási propaganda útján és ezáltal morális pressiót gyakorol a választókra. Egészen bizonyos, hogy lemondása csak formális volt.

Calinescu belügyi alminiszter válaszolt Gustinak, aki replikájában kijelenti, hogy nincs megalégedve a válasszal.

Mayer Ebner a nyugdíjmegállapítások körüli visszavágásokat fedi fel, majd rámutat arra, hogy az állam pénzügyi közegei az adóbehajtásnál a legkiméletlenebb brutalitással járnak el és nem respektálják a szerzett jogokat. Napirendre térve, a közigazgatási törvény egyes szakaszainak módosításáról szóló vitáját folytatják, majd Garoflid élesen támadja a javaslatot, amely újabb terhekkel rója meg a községeket. Blaga

többségi szenátor védelmébe veszi a javaslatot, majd Mihalache válaszol a felszólalásokra és hangsúlyozza, hogy a javaslat révén a városok és községek autonómiájának kiszélesítését akarja megvalósítani. Nem szégyen módosítani egy törvényt, ha ezáltal azt tökéletesebbé tehetjük.

A kamarában Pamfil Seicaru tiltakozik az ellen, hogy a CFR télvíz idején ezrével bocsátja el munkásait, akkor, midőn az igazgatóságban egy esomé színkurista huszmillió fizetéseket.

Racovita tábornok a petróleumkondukták autonóm intézetének szükségességére mutat rá, mire Madgearu azt válaszolja, hogy ez az intézet reális hasznot hozott az államnak.

A próféta gyermek

Edmond Fleg megrázó zsidó regény.

Ára 100 lej és portó

KAPHATO AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTALYABAN

Jajnokok

A sportiro érdemremég a zsidók között a sport-ágban,

A minden súlyosbíró; legsikeresebb a súlyosbíró osztályok fényes taktika ki. A leghívebb volt, egy amekkorán át a oki címet viselanyja kérelméfoglalkozástól nagáról, hogy nem győzte. A ország Ted Le a bátor küzdő. Axi Rosenblum ajnoka; földije lyban volt vik voltak Spang Kid angol oroszországi

Ában a zsidó ója van im- jén élt Men- bb zsidó box- mekben vívta Mindazonáltal ol a legmaga- olt. Harmine- kaut“ vert le, n egy elkép- ban „letag- ol király IV. s óriási ösz- mazni (1837- 73 éves korá-

számos zsidó prt“, még pe- giresebb kö- niából szár- Dempsey resebb boxo- ni.

egy repülő- apri szigete tengerbe zu- ten uszva em tudott erült a ten-

Heves viták után elhalasztották a Cionista Világkongresszust

Az Aktionskomité kimondotta, hogy június 15-ig feltétlenül megtartják a kongresszust

A Mizrahi képviselői a kongresszus elhalasztásáért kiléptek az Executívából

London, január 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A cionista Aktionskomité plénuma január 16-án nem tartott ülést, csak a bizottságok tanácskoztak. Másnap este az Aktionskomité plénuma ismét összeült és meg hallgatta dr. D. M. Nurok rabbi jelentését a politikai bizottság munkájáról. Az Aktionskomité a jelentést tudomásul vette. Helyeselte azt a magatartást, amit az Aktionskomité tanúsított a Jewish Agency és az angol kormány között lezajlott tárgyalások során. Az Angliával szembeni zsidó politika tárgyalások második részétől függ, minthogy ennek során a bevándorlás és a Palesztina-alkotmány problémái kerülnek megvitatásra. A politikai bizottságnak azt a javaslatát, hogy a tizenhetedik cionista kongresszust halasszák el, hússzal tizenegy ellenében elfogadták.

A Mizrahi tagjai kiléptek az Executívából

A cionista exekutívát megbízták, hogy tegyen javaslatot az Aktionskomité elé a kongresszus megnyitásának pontos dátumáról. A Mizrahi megjelent képviselői Lazarus Barth és Rabbi Meir Berlin lemondtak exekutívabeli megbízatásukról, amit a kongresszus dátumának elhalasztásával indokoltak. Dr. Nachum Goldmann, aki a politikai bizottságban a radikális cionisták képviselője, kijelentette, hogy a radikális exekutív legközelebbi üléséig nem fog kilépni. A radikálisok ugyanis elhatározták, hogy tagjaikat visszavonják a politikai bizottságból abban az esetben, ha az Aktionskomité a kongresszus elhalasztását határozná el. A radikális exekutív ülése a közeli napokban lesz.

Az Aktionskomité teljes ülését ezután elhalasztották. Meghallgatták még a pénzügyi bizottság jelentését, amely számos takarékosági rendszabályt léptet életbe. Így többek között megszüntetik a szervezet központi héber orgánáját, a Haolamot. Ezenkívül Amerikába küldenek egy delegációt, azzal, hogy a Palesztina-kampányt ott megszilárdítsák és fellendítsék.

Weizmann az ellenzék manőverei ellen

Weizmann Chaim professzor nagy beszédben támadta azokat a metódusokat, amelyeket az ellenzék alkalmaz ellene. Kijelentette, hogy a munkát csak abban az esetben hajlandó folytatni, ha garanciát kap a fegyelem szigorú betartására és ha a mai atmoszféra megtisztul.

A kongresszust június közepéig feltétlenül megtartják

Vasárnap ismét szóvá tették a kongresszus elhalasztásának kérdését. Az Aktionskomité elhatározta, hogy a XVII. cionista kongresszust legkésőbb 1931 június 15-ig összehívja.

A Jewish Agency exekutívájának tagjai Maurice Hexter professzor és dr. Werner szenátor január 19-én vizsautazott Palesztinába.

A Fehér Könyv és a Népszövetség

Genf, január 22. A Népszövetség mandatárius bizottsága elhatározta, hogy legközelebbi üléseinek egyikén tárgyalni fogja az angol kormánynak a Palesztina-politikáról kiadott Fehér Könyvét. Hír szerint a brit külügyminiszter, Artur Henderson, aki a Népszövetség mostani ülésein elnökölt, nem fog nyilatkozni a Fehér Könyvről és a vele összefüggő problémákról sem kíván nyilatkozni. Mint ismeretes, Marinkovits jugoszláv külügyminiszter már nyilatkozatot tett arra, hogy a Fehér Könyv ügyében kérdést fog intézni az angol kormánynak a Népszövetségben működő tagjaihoz. Amennyiben a népszövetségi tanács elhatározná, hogy csak májusban hajlandó ebben az ügyben tárgyalni, akkor a jugoszláv külügyminiszter a mandatárius bizottság rendkívüli gyűlésének összehívását fogja javasolni.

A Szentfal-bizottság terjedelmes jelentését egyelőre még be sem küldték a népszövetségi titkársághoz és semmi kilátás rá, hogy ebben az ülésszakban tárgyalás alá kerüljön. A Népszövetség brit delegátusai azt a tervet lanszították, hogy a Szentfal-bizottság jelentését félhivatalos formában köröztessék a népszövetségi tanácsstagok között.

Warburg nyilatkozata

Newyork, január 22. Félix M. Warburg az amerikai Pro Palesztina konferencia alkalmával, amely január 25-én nyílik meg, nyilatkozatot tett közlé. Ebben a nyilatkozatban Warburg a következőket mondja:

— Életem egyetlen élménye sem hatott reám fizikailag és erkölcsileg olyan kegyetlen erővel, mint a Fehér Könyv. Tudom, hogy ennek a dokumentumnak közététele Palesztina ujjáépítését erősen visszavezeti. Mindazonáltal nem vesztettem el a reményemet, hogy tiltakozásunk eredményes lesz.

Álhírek egy szerb forradalomról és a dinasztia Romániába meneküléséről

Az állítólag elmenekült királyi család vasárnap zászlószentelésen vett részt Belgrádban

Budapest, január 22. Egyes országokban, különösen Ausztriában és Németországban terjedtek el bizonyos hírek, a szerb forradalomról és arról, hogy a dinasztia tagjai Romániába menekültek volna a fenyegető helyzet elől. Budapesti munkatársunk ma fent járt a pesti jugoszláv követségen, ahol élén-

ken cáfolják a híreket. Táviratilag érdeklődtek a belgrádi miniszterelnökség sajtófőnökénél, ahonnan azt az értesítést kapták, hogy a hírek teljesen alaptalanok, mert amikor ezen hírek szárnyra keltek, a királyi család tagjai egy zászlószentelésen vettek részt.

A francia kamara korelnöke megállapítja, hogy Franciaországban nincs antiszemitizmus

Az algiri antiszemitaik viszont rendkívüli intézkedéseket sürgetnek a zsidók ellen

Párizs, január 22. A francia kamara megnyitása alkalmából Maurice Sibille korelnök beszédet tartott, amelynek során kitért a franciaországi zsidókérdésre.

— Harmine évvel ezelőtt — mondotta Sibille képviselő — Franciaország városaiiban felhangzott az antiszemita jelszó: „Le a zsidókkal”, vagy pedig „Le a klérussal!” Am a háborúban a szabadgondolkodók, a zsidók, a katolikusok és protestánsok együttl harcoltak és vállvetve teljesítették kötelességüket. A fegyverszünet után az volt a szokás, hogy amikor az elesett bajtársak emléket ünnepelték, az egykori katonák a katolikus katedrálisból elmentek a protestáns templomba, innen a zsinagógába, hogy az elesettek emléket tiszteljék, tekintet nélkül azok vallására. Örömmel konstátálom, hogy azok a

vallási előítéletek, amelyek ezelőtt Franciaországban léteztek, ma már eltűntek.

Míg Párizsban ilyen megnyilatkozásokat hallunk, addig a francia Algirben egészen már hurokat pengetnek. Az Oranban megjelenő „Petite Oranais” című algiri napilapban vehemens antiszemita támadások jelennek meg az északafrikai zsidók ellen. Követelik, hogy a zsidóktól vonják meg a naturalizációt ne engedjék meg nekik, hogy franciáknak mondassák magukat. A zsidókat ne engedjék az egyetemre, csak korlátozott számban, zárják ki őket a sportklubokból. stb. Követelik a meggazdagodott zsidók vagyonának konfiskálását, hogy ilyen módon visszaadják a francia népnek ama milliókat, amelyeket a zsidó bankárok és spekulánsok tőle elvettek.

Az amerikai óriásvagyonok legkésőbb a harmadik generáció kezén szétforgácsolódnak

Érdekes tanulmány az amerikai vagyonok sorsáról

Newyork, január 22. Mi történik az amerikai óriásvagyonokkal, amikor felhalmozójuk meghal? Megmaradnak-e, vagy pedig elsikkadnak néhány generáció kezén? Ezt a kérdést tette tanulmánya tárgyává T. Flynn s arra az eredményre jutott, hogy az amerikai óriásvagyonok többnyire rövidéletűek.

J. J. Astor társa, John Wendell Newyork közepén fekvő építkezési telkekben felhalmozott vagyonán kívül egy fiút és hat eladó leányt hagyott hátra. Végrendeletében meghagyta,

hogy a leányoknak sohasem szabad férjhez menniük s a fiunak nem szabad megházasodnia. Azonkívül a vagyonból semmit sem szabad eladni, vagy bérbeadni. Wendell ily módon akarta megakadályozni, hogy a családi vagyon szétforgácsolódjék. Gyermekei ugyan gondatlan, de örömtelen életet folytattak s midőn nemrégiben meghalt az utolsó gyermek is, a százmillió dolláros vagyon jótékony célra jutott.

Sokkal jobban járt az Astor-család. Amidőn Astor 1848-ban meghalt, fia-

nak huszonöt millió dollárt hagyott, aki viszont 1890-ben 100 millió dollárt hagyott két fiára. A két fiu örökölte apjától a vagyonbővítés tehetségét. Egyikük a maga 50 milliójával további 25 milliót szerzett, a másik pedig ugyancsak 50 millióból 150 milliót csinált. Az Astor-vagyon ma tulnyomó részében W. V. Astor kezében van, de csupán 87 millió dollár. Az Astorok családi vagyona ma tehát kisebb, mint az előző generációban volt, amikor 250 millió dollárra rugott.

Hogy a vagyonszerzés tehetsége nem öröklődik az egyes családokban, élénken bizonyítja a Vanderbiltek esete, akiknek dinasztia-alapítójuk ötven évvel ezelőtt halt meg és 100 millió dolláros vagyon hagyott hátra. Fia az összeget ugyan megkészszerzte, de az unoka kezében a vagyon már 35 millióra olvadt le s ezt az összeget is most négy részre osztották.

Carnegie acélikirálynak egy időben 300 millió dollárja volt, de élete folyamán összesen 425 millió dollárt ajándékozott el különböző alapítványokra, amelyek mind az ő nevét viselik. Halála után özvegyének csupán 13 millió dollár jutott.

Carnegie társa, H. C. Frick, 117 milliót hagyományozott jótékony célokra és csak 25 milliót a gyermekeinek, akiknek azonban ebből is 10 millió dollárt az amerikai adóhatóságoknak kellett adniok.

Gouldnak a fia az öröklött 75 millióból a vagyon nagyobbik részét elvesztette, úgy, hogy halálakor a vagyon már csak 30 millió dollárt tett ki s ez is szétforgácsolódtott.

Hasonlóan szilankolódtott szét egyéb amerikai krözusok vagyona is. J. S. Kennedy harmincöt millió dollárt ajándékozott szét jótékonyasági intézményeknek s feleségének és hozzátartozóinak csak 15 milliót hagyományozott.

Altman a Metropolitan-muzeumnak 31 milliót adott, egy michigami fakirály humanus célokra 50 millió dollárt osztott szét.

A második generációban az óriásvagyon még megvolt a Widener-, Werkerkauser-, Rockefeller- és Morgan-családokban és csupán a Gugenheimoknál emelkedett tiszteresére a második generáció kezében. Annak a 20 leggazdagabb newyorki telektulajdonosnak, bankárnak és kereskedőnek, akik kilencven évvel ezelőtt pénzüikkel egyenesen uralták az amerikai Uniót, már a nevét is alig ismerik. Azon ötvenkilenc személy közül, akiket ma az Egyesült Államok leggazdagabb pénzembereinek tartanak, alig van egy, akinek a családjában a vagyon több, mint három generáción keresztül öröklődött volna.

— Titkos háremeket leplezték le Konstantinápolyban. Londonból jelentik: Konstantinápolyban titkos háremeket leplezték le a rendőrség és egy a hárembirtokosokat, mint a háremhölgyeket le tartóztatták.

— Hatmillió munkanélküli van az Unióban. Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint a munkanélküliek száma az Egyesült Államokban meghaladja a hatmilliót.

— Újra sűrű köd lepte el a Themse torkolatát. Londonból jelentik: Az angol főváros felett és a Themse torkolatánál újra sűrű köd terjeng, amely a hajózásban és a szárazföldi közlekedésben zavarokat idézett elő. Hét hajó összeütközéseknél megrongálódott.

— Újabb bankpanamát leplezték le Párizsban. Párizsból jelentik: A Paris Nouvelle jelentése szerint az Oustrie-botránynál is nagyobb pénzügyi panamát leplezték le. A rendőrség keddén egész nap házkutatást tartott egy párizsi bankban, amelynek eredményeképpen megállapították, hogy a bankban évek óta példátlan panamák folytak. A bank nevét még nem tették közzé és csak annyit tudni, hogy Észak-Franciaországban vannak nagy érdekeltségei.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉRE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Borz

Százanfele

Bucuresti-Buk Uj Kelet tudósít a Fekete tenger vihar tombol, mulnak minden a Fekete tenger regisztráltak. A dühöngő vihar sem kikötőt és városában is ol mely a legnagyobb az egész lakossá a vihar Konsta feleleit hordta összesen uton leve lembe sodorta. A katasztrófa híre csak szórványos rosba, mert a és telefon oszlo

A posta vezé mentőcsapatokba, amelynek helyreállítaniok szolgálatot. Az szerencsétlenség

Konstanca v dulta a vihar pört vol

A kikötőkben a rongálódtak. M vü holland gőz olasz, az Admi az Angora nevi neví román m neví norvég gő fogta igen krit jónak mindős volt és beboos ahol azonban Lenkangel kint óriási erőfeszít délutánig a hu re helyet szorit

Ugyanilyen cia gőzös, amel radt kint a vi kétségbeesett se bevonszolták a

A vasuti kö két napig szün meg a vasuti f tok, amelyek K szakai csapatoka sulyosan megr cegnő jachtja A legújabb i tasztrófának e

Modern

Ivan Goll, An Werfel, Max B

zsidó

(Herz könyvtár ben pórtómentő kö

Minden felele

A GENIUS T Teljes idegen lozofia, jog, k minden 40.000 eikk, mert az eddigi

ára fü kötve

KAPHAT KÖNY

Egyetemi tanárból lett bandita-vezér hírdeti Amerikában:

„Amerika banditái egyesüljétek“

Munkában a legújabb gonosztevő-típus: a nadrágbandita. A gyermekrablás is virágzó üzletág lett Newyorkban

Newyork, január 22. Amerika két legnagyobb városa: Newyork és Chikagó nemcsak felhőkarcokból, de rablóban is vezet. Ma már olyan sokan vannak, hogy valóságos külön államot létesítettek az államban. Ez a hatalmas szervezet szinte rémuralom alatt tartja a várost. Nincs az a bíró, akit a polgár jobban respektálna, mint a revolveres banditákat, akik tenkit se szótlanok fel kétszer, hogy tartsa fel a kezét... ha az áldozat nem engedelmessé válik a következő másodpercben már golyó repül a fejébe.

A sokféle rablóársaság közül a legfélelmetesebb a „nadrágosok“. Így keresztelték el őket a newyorki néphumor. Mondjuk inkább az akasztófahumor. Kik ezek a nadrágbanditák. Senki se tudja. Csak a kezük nyomára maradt ott, ahol járnak. Más semmi. Mert minden megmozdíthatót magukkal visznek. A módszerük igen egyszerű. Legalább is, amikor a híres Warning-féle ékszerüzletet fosztották ki. A Warning cég egyike Newyork legelőkelőbb ékszerüzleteinek. Amerika milliárdosai mind itt vásárolják az előbirt eljegyzési gyűrűket, ékszereket és a primadonnáknak küldendő nyakláncokat. A cégnek külön detektívjei vannak, akik a közönség közé vegyülve őröknek. Egyik mint unatkozó világi válogat a briliánsok között, másik egy nyakékre alkuszik. Közben pedig szemmel tartja a szomszédját, aki valódi vevő... hogy nem tűnik-e el a kezén néhány drágakő...

— mondja az elegáns nőnek az ápolóruhás férfi — hamis volt?
— Végig valamennyi, amit pedig lát-szólag nagy gondnal őriztek. Ennek az ékszerésznek az volt a trükkje, hogy a valódi ékszereket a kirakójába tette, ahol senki se kereste volna őket, mert hisz megszoktuk, hogy a kirakataiba csak a hamisítványok kerülnek, míg az üveg-ből készült utánzatokat páncélszekrényben őrzik és detektívekkel vették körül... de én rájöttem mindjárt...

És a cinkosok összevették...

És a cinkosok összevették...
Az ékszerész pedig öngyilkos lett, mert egész vagyonából kihozott...
A nadrágos banditák majd minden nap hallatnak magukról.
Hol egy bankban, hol egy ékszer-üzletben, legutóbb pedig az egyik chikagói adóhivatalban hangzott fel a jelszó:

— Le a nadrággal!

A legfrissebb üzletágak, amit mi-felénk hajdan a cigányok üztek több-kevesebb sikerrel: a gyermekrablás. Parkokból, de a magánlakásokból is el-rabolják a gazdag szülők gyermekeit, akikért aztán hatalmas váltásdíjakat zsarolnak ki. Ha a szülő nem fizet, sohasem látja többé viszont a gyerme-két. De a szülő fizet...

„Világ banditái egyesüljétek“

Különösen gyakran fosztanak ki egy elegáns tengerparti villát, amely előtt pedig rendőr őrködött. Hiába. A bető-rök csak elpárolgottak és a rendőr nem látott semmit. A tulajdonosnak feltűnt

És mégis...

A pultok mögött pedig — akár a nagy bankokban — vérszegők hosszú sora húzódik meg, amely alarminoza a leg-közlelőbbi rendőrszobákat.

Az agyafurta végrehajtott rablás így folyt le: elegáns luxusautó állt meg az üzlet előtt. Gyönyörű fiatal hölgy szállt ki belőle. A portás hajlongva nyit ajtót előtte. „Biztos egy dollárherezeg-nő“ gondolja és még ő is, aki pedig szokva van a felső tízezer luxusához, el-bámul.

A hölgy a híres Vanderbilt nyakéket szeretné látni, mert, mint mondja, hasonlót szeretne csináltatni. A nyakék valóságos esoda. Félmillió dollárt ér. A legnagyobb bizalommal rakja elébe az ékszerész a kincset érő ékszert. A nő oly gazdagon van öltözve, hogy senki se gondol rosszra.

A káprázatos nyakéket sorra esodál-ják. A nő különös szakértelemmel viz-szálja. A detektívek pedig lehetőleg diszkréten, de a közelébe settenkednek. Hirtelen felbug a mentők szírenája. És ami még különösebb: a mentőautó az ékszerész üzlet előtt áll meg. Mindenki az ajtóhoz rohan. Az ajtó nyílik és be- vonul rajta három egyenruhás férfi, a mentők hivatalos uniformisában. Mi-előtt még idejük lenne megkérdezni, hogy mi történt, revolveresövek mered-nek rájuk:

— Fel a kezekkel!

„Le a nadrággal!“

És a pénztárban ülő asszonyt is könnyedén kiemelik. Nehogy működés-be hozza a vérszegőket. Villámgyor-san munkához látnak. Ami a legfur-esőbb azonban: az asztalon heverő drágaságokhoz hozzá se nyulnak. A fél-millió dolláros nyakékre rá se néznek. Ellenben: a kirakatot nyitják ki belül-ről és szórják a tartalmát a náluk levő kofferbe. Három perc alatt megürül a kirakata. A következő percben pedig fel-harsan a jelszó: „Le a nadrággal!“

A személyzet ész nélkül, nagy gyor-sasággal vetkőzik. A férfiak nadrágját elszedik. A nőket pedig anyaszült me-telenre vetkőztetik. A ruhákat magukkal viszik. Erre azért van szükség, hogy időt nyerjenek. Meztelenül csak nem szaladnak ki az utcára segítségért...

A mentőautó pedig elrobog a női al-sókkal és a férfi nadrágokkal, valamint a kirakata drágaságaival...

A vadul száguldó mentőautó előtt a forgalmi rendőrök tiszteletteljesen nyit-nak utat, leállítják a forgalmat, csak-hogy minél gyorsabban haladhasson...

Benn a kocsiiban pedig ezalatt folyik az „elszámolás“.

— Szóval a nyakék, amit eléd tettek

a dolog és a végére akart járni. Lesbe-állt. És amúlvá látta, hogy maga a rendőr adja meg a jelt cinkosainak, hogy „tisztá a levegő“. A rendőt letar-tóztatták. Beismerte, hogy eddig vagy kétszáz rablásban vett részt. Rá nem gyanakodtak. Kiderült még az is, hogy három villája volt a „szegény“ police-mannak és az egyik bankban — ame-lyet azonban nem háborgattak a bank-rablók — százötvenezer dollárja...

Érdekes, hogy a banditáknak saját bankjaik is vannak, illetve azokat a bankokat, amelyek a titkos letétjeiket őrzik, tabuként tisztelik és sohasem háborgatják. Ezek a bankok viszont jó-val magasabb kamatot fizetnek a „rabló urak“ pénze után... A bank szívesen adózik ily módon, hogy elkerülje a be-törés veszedelmét.

Egyáltalán: a newyorki rendőrség tagjai között nagy rostálást rendeztek, mert rájöttek, hogy sokan összejársoz-tak a banditákkal. Különösen sok ren-dőr cimborál a cempészekkel. Ezt vala-hogy nem is tartják komoly büncsele-kménynek, pedig éppen eléggé súlyosan büntetik. De az alvilágot legyűrni soha-sem tudják. Hatalmuk felmérhetetlen. Háttha még sikerül az egész zseniális banditának, a „nadrágosok“ vezérének, Willeternek a terve, aki egyesülésre szólítja fel a különféle banditákat. Ez a rabló valamikor egyetemi tanár volt, de meghasonlott a kartársaival, mert a kinevezéséknél mellőzték, elszegénye-dett és nyomorában, no meg, hogy bosz-szút álljon ellenségein, beállott az al-világ közkeletű közé. Ma már vezér. Duszgadzog, de nem a pénzért harcol — és ezért veszedelmesebb a többinél — hanem hogy bosszút álljon a polgárok-nak. Anarchista, aki semmiféle rendet nem tűr. És beláthatatlan követelmé-nyei lennének a dolognak, ha sikerül összefogni a szétaprózott bandita tör-zseket és közös harcra tüzelni őket az államhatalom ellen.

Egyelőre még csak rémkép, de Ame-rikában semmi sem lehetetlen...

„Az érdekelt államok helyesen tennék, ha elengednék Németország hadiadósságait“

London, január 22. A Barclai bank-ház évi közgyűlésén Goodenough elnök nagy figyelmet keltő beszédet tartott. Allást foglalt a vámprotekcionizmus ellen, majd kitért a hadiadósságok prob-lémájára is. Kijelentette, hogy ugy az Egyesült Államok, mint a többi érde-kelt államok nagyon helyesce tennék,

ha Németországnak teljesen elengednék a hadiadósságok kiállítását, mert ezzel csak a saját helyzetükön könnyítené-nek. Hogy Németország fizetési kötele-zettségének eleget tehessen, kénytelen annyira racionalizálni üzemeit, hogy ezáltal felveheti a versenyt az egész világ iparával.

Ujra reorganizálni fogják a Romániai rendőrséget

Cadere államtitkár most tanulmányozza az átszervezés problémáját

Bucuresti-Bukarest, január 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Lapjelenté-sek szerint közlebről ismételtlen re-organizálni fogják a romániai rendő-rséget. Ismeretes, hogy D. R. Ioanites-cu volt belügyi alminiszter törvénye a gyakorlatban meglehetősen gyenge eredményeket hozott. A törvény elő-írta a rendőrségi személyzet szigorú szelektálását és a magasabb posztok betöltését az egyetemi diplomához kö-tötte. A gyakorlatban azonban olyan embereket inkadráltak a rendőrség tisztí és altisztí karába, akik a való-ságban nem rendelkeztek a törvénye-sen előírt előtanulmányokkal. Csak elenyészlően kevés esetben alkalmaz-koztak a törvényi paragrafusaihoz, aminek az lett az eredménye, hogy egyrészt a régi állapotok, a régi ba-

jok időnként visszakisértettek, más-részt pedig kialakult az elégedetlene-knek egy csoportja, amely inkább szab-otálta, mintsem elősegítette volna a rendőrség technikai és erkölcsi reor-ganizációját.

Mihalache belügyminiszter kívánsá-gának megfelelően Cadere államtit-kár, a rendőrség és sziguranca veze-tője, most tanulmányozza a rendőrség újraszervezésének problémáját. A jel-szó ugyanaz, mint amely Ioanitescut vezetete törvénye elkészítésénél: a rend-őrségnek esakis egyetemi titullussal rendelkezni képzett és főleg becsületes tisztjei legyenek. Ezzel kapcsolatosan a sziguranca főtitviselőinek egy cso-portja külföldi tanulmányutra megy, hogy a nyugati államok rendőrségi szervezetét tanulmányozza.

A Népszövetség megdöbbentő leleplezései a libériai emberkereskedelemlről

Yancy amerikai kormányzó, mint a rabszolgakereskedelem főnöke

Genf, január 22. Röviddel ezelőtt a Népszövetség kommunikét adott ki arról, hogy kiküldött vizsgálóbizottsá-ga elkészült Libéria néger köztársaság

rabszolgakereskedelméről összeállított jelentésével. A jelentés most megje-lent és borzalmas kép tárul elibénk. Szinte hihetetlen, hogy a 20-ik század-

ban ilyen dolgok megtörténhetnek. A libériai kormány szerint azonban ha-sonló állapotok uralkodnak a Népszö-vetség egy másik tagállamában, Abessziniában is.

Libéria, ez a kicsiny néger köztár-saság már kezdettől fogva Ameriká-befolyása alatt állott és 1922 óta jog-lag is az Észak-Amerikai Egyesült Államok protektorátusa alatt áll. Az Unió megbízásából Yancy kormányzó áll az ország élén.

A Népszövetség jelentése hangsu-lyozza, hogy a rabszolgakereskedelem Yancy kormányzó patrónátusa alatt folyik. A szerencsétlen négereket ha-jókra rakják és ha idegen hatalmak hajói tűnnek fel a láthatáron, ugy a négereket zsákokba varrják és csóna-kokon szállítják a legközelebbi part-ra. Mint egykor Délamerikában, itt is az ostor a fő fenytő eszköz. Az embervá-sáron valóságos díjazásban van érvény-ben. A legdrágábbak az arab háremek számára kiválasztott szüzek, akiknek ára 4—500 font sterling között válta-kozik. Utána következnek azok az asz-szonyok, akik egyaránt alkalmasak három-szolgáltatásra és munkára. Végül a férfiak következnek a díjzabásban. Az ember-kereskedés valóságos tenyész-tés utján gondoskodnak az utánpótlás-ról és gyakran kényszerítik az asz-szonyokat, hogy akarataik ellenére „beosztott“ férfiakról szüjzenek gyer-mekeket.

A jelentés végén a vizsgáló-bizott-ság részletes javaslatokat tesz a rab-szolgakereskedelem megszüntetésére. A bizottság egy dalt is közöl, amelyet a libériai Vedabo-törzs asszonyai éne-kelnek Yancy amerikai kormányzó üzeméről.

— A csikagói rendőrség összejársoz-ta Al Caponeval. Londonból jelentik: A csikagói rendőrbíró és razziait tartott Al Capone lakásán és lefoglalt két páncélszekrényt tele kifizetett csek-kekkel, amelyek az államgyűzés sze-rint a gyanu árnyékát vetik Cook ál-lam (amelynek Csikagó a székhelye) közigazgatásának minden ágazatára, sőt a kongresszus egyes tagjaira is. Ez azt bizonyítja, hogy törvényellenes összeköttetés állott fenn Al Capone bandájá és a rendőrség, továbbá poli-tikusok, valamint közéleti szereplők között.

— A petrosényi zsidó bál. Az összes petrosényi zsidó szervezetek, a Nőgye-let, a Helyicsoport, a Barisszia, a WIZO és a Brith Trumpeldor folyó hó 13-án rendezték meg nagyszerű báljukat, a melyet egy minden pontjában nagy-városi nivón mozgó misoros előadás vezetett be. Az előadásra a rendezőse-gnek sikerült megnyernie dr. C. Lepada-ta operaénekes, Horváth Géza balett-mestert, a kolozsvári Opera volt tagjai-nak, valamint dr. Bieriu Emilné zong-oraművész nő közreműködését. Grün Ibi, egy kivételes tehetségű ötéves gyer-mek prológja nyitotta meg az estét, a melyet Junger Kálmán jiddis operettje követett. Az operettben a szerzőn kívül Lebovits Ida, Katz Izsó, Katz Simon, Feldmann Sari és Hammer Médi lepte-k fel és mindannyian tudasuk legjavát nyújtották. Ruder—Kallós zenehumo-risták ismételt szünni nem akaró taps-ra ragadtatták a közönséget, majd ismét Grün Ibi egy Ruder-fox eléneklésé-vel és egy frappans táncszámmal ex-cellált. Oriási hatást váltott ki az Eli Zion című mimodráma, amelyet a sze-mélyesen fellépő Horváth Géza balett-mester tanított be. Rosenberg Baba, Klein Mancsi, Horváth Ibi, Hammer Médi és Feldmann Sari voltak a mím-o-dráma tehetséges főszereplői. Horváth Margit és Horváth Géza nagyszerű kí-nai táncra feledhetetlen élmény marad az estén résztvevő publikum számára. Timók Erna és Klein Edit klasszikus táncszámmal osztatlan sikert arattak, majd dr. C. Lepadatu, a kolozsvári Opera volt kiváló tenoristája frenetikus sikert ért el és énekszámait többször kel lett megismételnie. Dr. Boeriu Emilné a számok zongorakiséretét nagy művé-szi készséggel látta el. Kugler Zsiga szellemes konferansziájával aratott si-kert. Schwartz Imre karnagyot, aki a műsor összes zeneszámaait hangszerelte és a zenekart dirigálta, elismerés illeti fáradhatatlan munkájáért, míg dr. Ab-rahám Józsefné, a WIZO agilis elnök-nője, páratlan odaadással járult hozzá az estély sikeres megrendezéséhez.

HI

Az Uj Kelet az bányási zol Főszervező: Felelős szerkes Bukaresti Hátzégi Erő Cikkeink utány megjelölésév

— Szombat est iskolai hallgatók 24-én, szombat este sikerünek igérkez teastélyt rendezt főiskolai hallgat (Str. Dorobantilor teastélyt iránt él nul meg a kolozs körében és minden a zsidó diákok szo maradó elmé akik azon részt meghívók nem le rendezőség ezte minél nagyobb szá

— Hideg időjár ról jelentik: A me járásprognóza a sz igen hideg időjár áplet Budapestes sius volt.

— LENGYEL BOKAT KÉRNI CAN. Varsóból j szági Palesztina kapott a paleszti vótól, hogy azon lucot Palesztinát beállhatnak munk

— Hét dervisre Londonból jelentik: kázadás bünberéb megkezdte a tárgy kők mögött folyik. vanót vádlottja va vagy köztve vett vésben. A vádiratb ott ellen kér halál

— Letartóztaták szenátort. Krakób kói rendőrség letar seher nyomdatul országi agudisták A letartóztatás a Deutscher nyomdái oldali parasztpárt Zyczyet, amely éle mányt. Deutscher k ben számos interve jesen eredménytele

— Péntekesti ist nand Király uti izr hó 23-án pénteken pontban egynegyed Az istentiszteleten a remüködik és a tem

— A „Makrancos Magyar Színházban a 6 órai előadásban a Magyar Színházba rálykisasszony“ című mimikai nagybalett, nay—Fényes táncir léke mutat be a me Szencziócs látvány előadás, melyben ne banem mint kész sz kozik a nagyszámú za el senki megnéz előadást. Az előadás árok személyesen újabb modern táncok

— Zsidók kinevez oki karban. Róm lasz királyi kinevez ásu Umberto Pugli rnagygyá. — Pontre ánynt a király az ola álisává nevezte ki. nagyapja Luigi Luza lnök volt. közeli Aldo Pontremoli tan által vezetett észak letét veszetté.

— Jó élet a kold Newyorkból jelentik: Egyesült Államok ko nányozására kiküld ette közzé jelentését. hogy Newyorkban m s „dolgozik“, akinél családja a tízmillió d gyakran előfordul. 5 ak, amit aznap koldu és szerint a koldul em egy olyan üzlet mely kizáróan a ko ti. Ezekben az üzlete ott ruhadarabok, se agok stb. kaphatók. kolduskok saját autó lven üzletekbe fölse

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bányási zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Szombat este a kolozsvári zsidó főiskolai hallgatók teatestélye. Folyó hó 24-én, szombat este 9 órai kezdettel nagy sikerűnek ígérkező táncos egybekötött teatestélyt rendeznek a kolozsvári zsidó főiskolai hallgatók a Zsidó Diákmenza (Str. Dorobantilor 11) helyiségében. A teatestélyt élénk érdeklődés nyílván meg a kolozsvári zsidó társadalom körében és minden jel arra mutat, hogy a zsidó diákok szombat esti rendezvénye maradandó élmény lesz mindazoknak, akik azon részt fognak venni. Külön meghívók nem lesznek kibocsátva és a rendezőség ezután kéri az érdeklődők minél nagyobb számú megjelenését.

— Hideg időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint jórészt felhős és igen hideg időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 5 fok Celsius volt.

— **LENGYELORSZÁGI CHALUCOKAT KÉRNEK PALESZTINÁBAN.** Varsóból jelentik: A lengyelországi Palesztina Hivatal felszólítást kapott a palesztinai cionista exekutívól, hogy azonnal küldjön 170 chalucot Palesztinába, ahol ezek máris beállhatnak munkába.

— Hét dervisre kér halált az ügyész. Londonból jelentik: A menemeni dervis-támadás bűnberében a haditörvényszék megkezdte a tárgyalást, amely záró akciók mögött folyik. A bűnpernek százhatvanöt vádlottja van, akik közvetlenül vagy közvetve vettek részt az összeesküvésben. A vádiratban az ügyész hét vádlott ellen kér halálos ítéletet.

— Letartóztattak egy volt agudista szenátort. Krakóból jelentik: A krakói rendőrség letartóztatta Moses Deutscher nyomdátulajdonost, a lengyelországi agudisták egykori szenátorát. A letartóztatás azért történt, mert Deutscher nyomdájában nyomták a baloldali parasztpárt lapját, a Chlopskie Zyczyet, amely élesen támadta a kormányt. Deutscher kiszabadítása érdekében számos intervenció történt, de teljesen eredménytelenül.

— Péntek esti istentisztelet. A Ferdinánd Király uti izr. nagytetemplomban f. hó 23-án pénteken este az istentisztelet pontban egyegyed hat órakor kezdődik. Az istentiszteleten a teljes énekkar közreműködik és a templom fütyve van.

— A „Makrancos királykisasszony” a Magyar Színházban. Vasárnap, 23-én d. hó 6 órai előadásban kerül színpadra a Magyar Színházban a „Makrancos királykisasszony” című 3 felvonásos pantomimika nagybalett, melyet a dr. Radnay-Fényes táncintézet 50 babanővének mutat be a mesterek rendezésében. Szenciációs látványosságot nyújt ez az előadás, melyben nemcsak mint táncosok, hanem mint kész színészek is bemutatkozik a nagyszámú apróság. Ne mulassza el senki megnézni ezt a ritka szép előadást. Az előadás keretében, a táncosok személyesen is fellépnek a legújabb modern táncokkal.

— Zsidók kinevezése az olasz tábori karban. Rómából jelentik: Az olasz király kinevezte a zsidó származású Umberto Pugliese ezredes vezérőrnaggyá. — Pontremoli sorhajókapitányt a király az olasz hadiflotta admirálisává nevezte ki. Pontremoli, akinek nagyapja Luigi Luzatti olasz miniszterelnök volt, közeli rokonságban állott Aldo Pontremoli tanárral, aki a Nobile által vezetett északsarki expedícióban életét vesztette.

— Jó élet a koldusélet Newyorkban. Newyorkból jelentik: Az Északamerikai Egyesült Államok koldusiparának tanulmányozására kiküldött bizottság most jött közre jelentését, amelyből kiderült, hogy Newyorkban mintegy kétezer koldus „dolgozik”, akinek évi jövedelme tulajdonképpen a tízmillió dollárt. A razziaikon gyakran előfordul, hogy néhány koldus már napközben 50—100 dollárt talál, amit aznap koldultak össze. A jelentés szerint a koldulás iparágá vált és nem egy olyan üzlet van Newyorkban, amely kizáróan a koldusokat szolgálja ki. Ezekben az üzletekben a leron-olódott ruhadarabok, sebkötések, álművegek stb. kaphatók. Gvakori eset, hogy a koldusok saját autójukon jönnek az ilyen üzletekbe felszerelésért.

Berlinben, Párizsban, Londonban fokozódik az influenzajárvány, Bécsben alábbhagyott

Berlin, január 22. Az influenzajárvány terjed, de a betegség veszélyessége nem fokozódik. Ma egyik kórházban hatszáz influenzás beteg ágya vált szabaddá, akik gyógyultan hagyták el a betegszobákat.

Dél- és Kelet-Franciaország egész gazdasági élete súlyosan érzi az influenzajárvány hatását. Számos gyár-üzem egyharmadára redukált munkáltszámmal dolgozik.

Bécsben az influenzajárvány esők-

kenő tendenciát mutat. Több közjogi előkelőség, így Schober külügy és Winkler belügyminiszterek, továbbá Buresch dr. alsóausztriai tartományfőnök már kilábalnak a betegségből s néhány nap múlva átveszik hivataluk vezetését.

Az influenzajárvány Angliában is rohamosan terjed. Több vidéki állami és községi hivatalt be kellett zárni, mert a tisztviselők megbetegedtek. A járvány átterjedt a katonaságra is. Több helyőrségben százezrekre betegedtek meg a katonák.

— A „Bremen” óriashajó tulszárnyalt minden gyorsasági rekordot. Newyorkból jelentik: A Bremen gyorsgőzös mostani newyorki útján három órával tulszárnyalta a testvérgőzöse, az Európa rekordját. A gyorsgőzös az utat Bremen kikötővárostól newyorkig 6 nap és 3 óra alatt tette meg.

— Onegh Sabbath. A Mizrahi ma esti Onegh Sabbathján Klein Eljáhu tart Rabbi Akiba és kora címen a Reg. Ferdinand 52. sz. alatti téli imateremben előadást. Vendégeket szívesen látnak.

— Általános sztrájkot proklamáltak a madridi egyetemi hallgatók. Londonból jelentik: Madridban a főiskolai hallgatók szövetsége tegnapi ülésén általános sztrájkot határozott el, mert a forradalmi megmozdulásban részességgel vádolt egyetemi hallgatókat és tanárokat a hatóságok még mindig nem bocsátották szabadon.

— Olaszországnak közel negyvenhárommillió lakosa van. Rómából jelentik: A statisztikai hivatal adatai szerint Olaszország lakóinak száma 1930 végén 42.854.801-et tett ki. A születések száma 1930-ban 1.085.000 volt, 45.000-rel több az előbbi évnél. A halálozások száma 570 ezer. A lakosság tehát 515.000 fővel szaporodott.

— Egy híres orosz milliomos gyufát áral a nizzai játékaszinó előtt. Párizsból jelentik: Nizzai lapok nemrégiben nagy riportokat közöltek egy öreg szakadozott ruhájú emberről, aki a kaszinó közelében gyufát szokott árúsítani. Megírták, hogy az agg ucaai árus nem más, mint a híres Tyhon Postelkin egykori orosz milliomos, aki évtizedekkel ezelőtt fényűző életmódjáról egész Európában ismeretes volt. Postelkin allandóan Nizzában és Montecarlóban élt és fantasztikus módon pazarolta vagyonát. Villájában arany fürdőmedencét építtetett, amelyben a Riviera legszebb félvilági női uszáltak és vendégeinek megengedte, hogy a vízből saját számukra kihasználják őket. Versenylovai számára külön állatorvost tartott. Az egykori milliomos a játékaszinóban vesztette el a vagyonát. Az uszáriportok következtében Nizza fürdővendégeinek figyelme az öreg gyufásárus felé fordult és sportot űztek abból, hogy minél nagyobb összeget fizessenek neki egy-egy skatulya gyufáért, úgy, hogy Postelkin most a legjobb uton van az újabb milliók felé.

— A newyorki jesiva-kuratórium elnökét tartományi főnökké nevezték ki. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok elnöke Samuel Lévy, a newyorki jesiva kuratóriumának elnökét Manhattan tartományi főnökké nevezte ki. Az eddigi főnök, Julius Miller szintén zsidó volt. Őt a legfelsőbb bírósághoz hívták meg.

— Határcsúcsok a német-sziléziai határon. Párizsból jelentik: A Petit Journal berlini távirata szerint Német-Sziléziában Gleiwitztól délre 10 kilométernyire határcsúcs történt. Lengyel katonák német területre tévedtek s mintegy öt kilométerre behatoltak Németországba, majd később rájöttek a tévedésre és visszatértek lengyel területre.

— Lavinaomlás temetett el egy alpini járőrt. Rómából jelentik: Torinótól nyugatra a francia határhoz közel eső Bardonecchia mellett lavinaomlás egy alpini járőrt eltemetett. A járőr egy emberét holtan emelték ki a hó alól, ötön megsebesültek a hegyről lefele sodródás közben.

— Diáksztrájk egy elbocsátott tanár miatt. Prágából jelentik: Prágában a Kobilski magánkereskedelmi iskolában diáksztrájk tört ki. Az intézet 240 növendéke azért lépett sztrájkba, mert az igazgatóság egyik kedvelt tanárát elbocsátotta. Az iskola folyosóján szombatban a tanulóknak olyan hangos tüntetést rendeztek, hogy az igazgatóság kénytelen volt a rendőrséghez fordulni, amely a diákokat eltávolította az épületből.

— Makarov orosz admirális fia zsidó vallásra tért át. Budapestről jelentik: Makarov tábornok fia a leghíresebb cári admirálisnak, Fedor Makarovnak, aki az orosz-japán háborúban tette híressé nevét, családjával együtt áttért a zsidó vallásra. A zsidó vallásra tért emigráns katonatiszt azzal indokolta ezt a lépését, hogy apja okiratai között rábukkant egy dokumentumra, amely igazolja és pedig minden kétséget kizáróan, hogy családja zsidó származású. Makarov tábornok kijelentette, hogy Palesztinában fog vándorolni és itt akarja leélni utolsó éveit.

NAPRÓL-NAPRA

A Benediktenwand lejtőjén történt lavinaomlás 7 halálos áldozatát öt méteres hó alatt megtalálták. A szerencsétlen rendőrök megfulladtak a hóban. Sérülés nyoma egy holttesten sem lelhető fel. A katasztrófa két életben maradtja társaitól elmaradt s ennek köszönhetően életüket, mert a rájuk hullott hó csekély vastagsága volt és levegőhöz juthattak.

Moszkvai jelentések szerint Oroszország északi részében és Finnországban rendkívüli hideg uralkodik. A murmanskai vonalon be kellett szüntetni a forgalmat. A fagyhullám átterjedt a skandináv félszigetre is. A hőmérséklet egyes helyeken 30—40 fokig szállott alá.

Moszkvai jelentés szerint Wilke dr., Eekener első munkatársa az orosz fővárosban előadást tartott a léghajózás problémáiról. A vörös hadseregben gyűjtés indult meg egy orosz Zepellin építési költségeire. Az építendő lég-hajót Vorosilov hadügyi népbiztos nevével fogják elnevezni. A gyűjtés eddig 1 millió rubelt eredményezett.

Az Ero Nouvelle szerint rövidesen új bankbotrány fog kibrobbanni Párizsban, amely méreteiben felülhaladja az Oustric-panamát. Tegnapi a rendőrség egyik nagybank helyiségében egész napon át tartó házkutatást rendezett.

A párizsi Havas távirati iroda jelentést adott ki arról, hogy a görög partvidék közelében a Tátra nevű magyar gőzös elsüllyedt és hat főnyi legénysége életét vesztette. A gőzös elsüllyedésének híre nem felel meg a valóságnak. A hajót kisebb baleset érte s a legénység csónakokba szállott, hogy a helyszínen kijavítsa a hibát. Ekkor történt, hogy egyik csónak felborult és hat ember a tengerbe veszett, de a gőzöst később vontatókötélre vették és bevontatták Pyrenusba.

A Times belgrádi jelentése szerint a Vatikánal kötött konkordátum következményeképpen a jezsuiták, akiket száz évvel ezelőtt kiűzték, újra le akarják telepedni Jugoszláviában. A rend megbízásából nagy telekkomplexumot vásároltak a jugoszláv főváros belső területén, ahova templomot, iskolát, internátust és kolostort akarnak majd építeni.

Nemzetközi gazdasági körökben attól tartanak, hogy Oroszország a jövő évi cukorkampanyában dumpingárral és intenzív terjeszkedési gazdasági politikájával válságot fog előidézni. A Daily Express információi szerint az európai kikötőben jelenleg még mindig mintegy hét és félmillió métermázsza eladatlan oroszországi buza van raktáron.

TÁRSADALMI LEXIKON

minden tudományt magában foglal, amire a modern embernek szüksége van

- Társadalmi tudományok
- Szociálpolitika
- Szociális kérdések
- Gazdaságföldrajz
- Irodalomtörténet
- Film
- Zene
- Természettudomány

1000-nél több címszó
 100-nál több munkatárs

számos színes tábla és szövegek közti illusztráció.

Ara díszes vászonkötésben

1500 lej helyett

600 lej és portó

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

OVAKODJATOK
 A HIDEG, A NEDVESSÉG ÉS POR
 VESZÉDELMEITŐL
VEDJETEK
 TOROKTOKAT, MELLETEKET ÉS A
 TÜDŐKET A MEGHŰLÉS, TOROKPÁ-
 JÁS, ASTMA, BRONSITA, INFLUENZA
 ELLEN, A
VALDA PASTILLÁK
 ÁLTAL, ELTÁVOLITJA ÉS LÉGYŐZI A
 LÉGZŐ SZERVEK ELLENI BETEGES MEGTAMADÁSOKAT
 A DOBOZ FAC-SIMILJE
 KAPHATÓ MINDEN
 GYÓGYSZERTÁRBAN

KÖZGAZDASÁG

Bécsben 60 kávéház, 20 étterem és 14 cukrászda zár be egy hét múlva

Bécs, január 22. Bécsben tegnap a városi adók elleni tiltakozás jeléül hatvan kávéház, husz nagy étterem és tizenegy cukrászda mondott föl nyolc napra a személyzetének. Ez a felmondás egyelőre kétezer embert érint. A közeli napokban valószínűleg huszonhárom nagyszálloda fogja követni a

kávéházak példáját és háromezer alkalmazottnak mond föl. A vendéglős ipar központi szervezete felszólította a rokon iparágakat, hogy kövessék példáját úgy, hogy az osztrák főváros élelmezési és szállóipara terén eddig példátlan munkabeszűntetésre lehet várni.

A kötelező munkanélküli biztosítás bevezetését tervezi Hatieganu miniszter

Bucaresti-Bukarest, január 22. Két nappal ezelőtt Bukarestben az a hír terjedt el, hogy dr. Hatieganu Emil munkügyi miniszter lemondott, mert elégedetlen volt a kormány döntésével amellyel Mavrodit a Viitorul főszekretőjét ültette a bukaresti Nemzeti Színház igazgatói székébe.

A lemondás benyújtásáról szóló hírek nem bizonyultak valóknak. Hatieganu továbbra is miniszter marad, sőt nagyarányú terv megvalósításának gondolatával foglalkozik.

Tegnap a munkanélküliek küldöttsége kereste fel a minisztert és a segélyezések ügyében terjesztett előpanaszt. Hatieganu kijelentette a küldöttségnek, hogy a minisztérium most készít egy javaslatot a kötelező munkanélküli-biztosításról. Ez a törvény egy részét fogja képezni a nagy munkakódexnek, amelyet szintén rövidesen elkészítenek.

Hetenként 18 ezerrel emelkedik az angol munkanélküliek száma. Londonból jelentik: A munkanélküliek száma Angliában, január 12-én, 2 millió 600.000 volt, 18 ezer 300-al több, mint egy héttel és 1 millió 150 ezerrel több, mint egy évvel ezelőtt.

Uj bankbotrány robban ki Párizsban. Párizsból jelentik: A Paris Nouvelle

szerint a francia fővárosban rövidesen újabb nagy bankbotrány fog kirobbanni, mely méreteiben meghaladja a hírhedt Oustric-panamát is. A lap szerint tegnap a rendőrség reggeltől estig házkutatást tartott egyik párizsi bankban. Előre jelzik, hogy a bankbotrány óriási szenzációt fog kelteni.

Színház-Művészet

Sarkadi bácsi és a zöld főzelék

Sarkadi Aladár, a kolozsvári Magyar Színház kitűnő vendégművésze, tudvalevőleg egészen új gyermekelőadás-típust teremtett meg Budapesten. Az ő darabjaiban a nézőtér apró közönsége együtt játszik a színpaddal s a szó rakoztatás mellett hatalmas pedagógiai értéke van minden Sarkadi-darabnak. Ez az oka, hogy Pesten minden Sarkadi előadásnak zsufolt ház tapsol s hogy a szülők minden vonatkozásban érvényesíteni igyekeznek azt a jótékony befolyást, melyet Sarkadi bácsi a gyermekeire gyakorol.

A Dörmögő Dömötör című új gyermekdarab próbája közben érdekes epizódot mesélt el tegnap Sarkadi Aladár. Egy elkésett anya, egyébként a budapesti előkelő társaság ismert tagja, kereste őt fel az öltözőjében:

— Drága művész ur — mondotta a hölgy —, csináljon valamit a fiammal. Semmi áron nem akar zöldfőzeléket

enni. Pedig az orvosunk szerint tönkremegy a gyerek, ha nem eszik zöldségfélét. Találjon ki valami okosat.

Sarkadi bácsi elgondolkozott, aztán megnyugtatta a hölgyet, jöjjön csak el a fiával a legközelebbi Dörmögő Dömötör előadásra. S a második felvonás elején Sarkadi izzadtan, homlokát törölgetve jött ki a színpadra.

— Elkéstem egy kicsit, gyerekek — mondta izgatottan. — Utközben tizrabló támadott meg, volt dolgom, amíg legyőztem őket. De hát én nagyon erős vagyok ám! Tudjátok miért? Én minden délben eszem egy kis levest, eszem húst is, ha marhahús van, akkor keveset, ha csirke van, akkor sokat, eszem bizony habosfánkot is, főleg pedig zöldfőzeléket. Attól vagyok ilyen erős.

Másnap boldogan újságolta Sarkadi hölgyismerőse, hogy a kislfi minden étkezésnél követeli a zöldfőzeléket.

A Román Opera műsora

Péntek: jan. 23: Lakmé. Mircea Lazar. a bukaresti opera tagjának közreműködésével.

Vasárnap, jan. 25 (este): Mignon.

Hétfő, jan. 26: Ysi király.

Szerda, jan. 28: Sámson és Delila.

Péntek, jan. 30: Pillangókisasszony.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRÓDÁJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Első tavasz mozihelyárrakkal. Ma este 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozihelyárrakkal kerül színre az évad legnagyobb sikerű operettje. Az első tavasz, Kondor Ibo-lyával, Kertész Mancival, Nádorral, Tompával, Ihásszal.

Jobb mint otthon, csak felnőtteknek. A színházi igazgatósága nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a Jobb mint otthon

szombat éjjeli és hétfő esti előadásaira kizárólag felnőtteknek ad ki jegyeket a pénztár. Az operett-újdonságban Sarkadi Aladár mellett a színház egész énekes személyzete fellép.

Az Obsitos Sarkadi Aladárral, mozi-helyárrakkal. Vasárnap délután Sarkadi Aladár egyik leghíresebb szerepét fogja játszani az Obsitosban. Ezt az előadást mozi-helyárrakkal tartják meg.

A makrancos királykisasszony. Oriási érdeklődés mutatkozik a dr. Radnay táncintézet vasárnap délután hat órákor kezdődő előadása, a Makrancos királykisasszony című pantomimikai nagybalett iránt, amelyben az iskola 50 baba növendéke vesz részt. A darabnak ez lesz az első előadása. Dr. Radnay és Fényes Janka tanítványok az előadás során bemutatják a legújabb modern táncokat is.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Péntek fél 9: Első tavasz. (Esti előadás 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozi-helyárrakkal. Ssz. 153.)

Szombat d. u. 3: Dörmögő Dömötör. (Gyermekelőadás, Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Mérsékelt helyárrakkal. Ssz. 154.)

Szombat fél 9: A szent láng. (Újdonság másodsor. Poór Lili fellépésével. 28. A. bérlet. Ssz. 155.)

Szombat háromnegyed 11: Jobb mint otthon. (Operettújdonság először, Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Bérletszűntetben, csak felnőtteknek. Ssz. 156.)

Vasárnap d. u. 3: Az Obsitos. (Sarkadi Aladár vendégfellépése. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozi-helyárrakkal. Ssz. 157.)

Vasárnap d. u. 6: A makrancos királykisasszony. (Pantomimikai nagybalett, a dr. Radnay táncintézet 50 baba növendékének előadása. Rendes helyárrakkal. Ssz. 158.)

Vasárnap este 9: Régi nyár. (10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozi-helyárrakkal.)

Hétfő fél 9: Jobb mint otthon. (Operettújdonság harmadszor. Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Csak felnőtteknek. Bérletszűntetben. Ssz. 160.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Szombaton (ünneppnap) matiné d. e. 11 órákor: „KACAGONAP“

Szombaton, január 24-én d. e. 11 órákor matiné a Magyar Színházban. „Kacagonap“. Vetítésre kerül 5 falrengetően kacagató amerikai burleszk összesen 10 felvonásban. Helyárak: 15 és 10 lej.

Vasárnap, január 25-én d. e. két matiné! Az első kezdete 10 órákor, a másodiké fél 12 órákor

Vasárnap d. e. két matiné lesz a Magyar Színházban, az első előadás kezdete 10 órákor, a második előadás kezdete fél 12 órákor. Vetítésre kerül mind két előadás „Babakirálynő“ romantikus történet 8 felvonásban, a főszerepekben: Harry Liedtke és Maria Jacobini. Helyárak: 15 és 10 lej.

Pénteken 3, 5 és 7 órákor: Tulsó part. Dráma 7 felvonásban, a főszerepekben: Paul Wegener, Olga Tshechowa és Paul Pointner. Senki gyermekei, filmregény 7 felvonásban, a főszerepekben: Willy Forst és Xenia Desny. Helyárak: 20 és 10 lej.

Szombaton fél 5 és fél 7 órákor: I. Tulsó part, dráma 7 felvonásban, a főszerepekben: Paul Wegener, Olga Tshechowa és Paul Pointner. II. Senki gyermekei, filmregény 7 felvonásban, a főszerepekben: Willy Forst és Xenia Desny. Helyárak: 20 és 10 lej.

Szombaton d. e. 11 órákor matiné: „Kacagonap!“ 5 amerikai burleszk összesen 10 felvonásban. Helyárak: 15 és 10 lej.

Vasárnap d. e. két matiné: 10 és fél 12 órákor: Vetítésre kerül: Babakirálynő, regényes történet 8 felvonásban, a főszerepekben: Harry Liedtke, Maria Jacobini. Helyárak mindkét előadás: 15 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI
Péntek, január 23.

Bukarest. 12: Grammfón. 16: Könynyű zene. 17.15: Zenekar. 20: Puccini: Bohémélet. Utána hírek.

Budapest. 9.15: Zenekar. 9.30: Hírek. 12.05: Hangy. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak. 5: Novellák. 5.25: Jazz. 6.25: Gyorsírás. 7: Rádió amatőrpósta. 7.30: Zenekar. 8.50: Mocsányi és Lakos zenehumoristák. 9.50: Német nyelvű előadás. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. Majd: Cigányzene. Bécs. 20: Dalest.

Berlin. 22: Szórakoztató zene. Lipe. 21.10: Spanyol zene. Stuttgart. 19.15: Szórakoztató zene. — Rossini, Grieg, Senger művei. Varsó. Poznan. Kattowitz. 20.15: Fil-

harmónikus hangy.

Milánó. 21.30: Ének- és zenekar. Verdi, Donizetti, Ponchielli, Rossini, Bizet Gounod művei.

Róma. 21.35: Gilbert operett.

Prága. 21.30: Zongora.

Pozsony. 16: Grammfón.

Osló. 20: Szimfonikus hangy. Scherbert, Saint-Saens, Wagner, Rossini művei.

Apro hirdetések

50 év körüli elvált izr. műiparos, bevezetett saját gyári üzemmél, nőszülő-ohajt megfelelő hozománnyal. Ajánlatokat „Jó férj“ jellegre a kiadóhivatalba. Csakis teljes című és fényképes ajánlatok lesznek figyelembe véve. Diszkreció biztosított.

Készpénzzel rendelkező

magános diplomás izraelita tanárnő vagy tanítónő azonnalra, szakmájában megfelelő biztos vállalatnál, elhelyezkedést talál, esetleg betársulhat. Cím: Uj Kelet Oradea, Rimanóczy u. 4.

Zongoraórát adok jó módszerrel jutányosan, gyakorlással is. Cím a kiadóhivatalba.

Mindennap frissen fejt kóser tehén és bivalytej, valamint egy tehéntől fej ecetesemőtej kapható Schwartz Ignác vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Egy izraelita és egy keresztény segédet keresek február 1-én való belépésre fűszer- és vasüzletem részére. Az illető kell tudjon románul és magyarul. Ajánlatok a kor és igényei megjelölésével Mindszent Salamon céghez Jiboura küldendők.

Kerestetik megvételre használt, kifosztatlan állapotban levő Cornval gözkazán, 8 atm. nyomással. Ajánlatok: Wald Cluj, Str. T. Vladimirescu 11.

Férjhez adnám intelligens, háziasszonyt, egyetlen leányomat 250.000 lej hozománnyal, kelengyével, feltétlenül körekt 30-35 éves zsidó kereskedőhöz vagy tisztviselőhöz. Teljes című megkeresést „Komoly“ jellegre a kiadóhivatalba.

Cipőüzletben több ideai praxissal és megfelelő bizonyítványokkal rendelkező urileány, ki a román, magyar és német nyelvet bírja, azonnali alkalmazást keres. „Levelezést is vállalok“ jellegre kiadóhivatalba.

A cionista kongresszus elő

Fontos könyvújdonság! Most jelent meg német nyelven a Palesztinai Jewish Agency központi irodájának kiadásában Londonban:

1. Az angol alsóház Palesztina-vitája

Gyorsírási jegyzetek alapján elkészített jelentése az angol alsóház 1930 november 17-i ülésének. Ara 1.50 márka.

2. Leonard Stein, a brit kormány 1930 októberében kiadott Palesztina Fehér Könyv ellen beadott memorandum

Ara 1.50 márka. Beszereshető: az Archiv der Zionistischen Organisation utján Berlin, 15. Meinekestr. 10.

Könyvkereskedők és nagyobb számban példányok rendelői megfelelő engedményben részesülnek.

A KÖNYVPIAC ÚJDONSÁGAI A LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁN.

XIV. Évfolyam január 5691

Az Uj Kelet és háza

Cikkeink forrás me

Kéziratok megörzést

A

A

Ez a hely, a három éven át lemben vett kötet. Tizenhárom ideje, hogy az Többi mint négy napvilágot ezen jók, ékesszavú gondosan cizellással odavetve mények megosz Bizonyára voltak állók és voltak vitán felül áll: egytől-egyik a Ezek a cikkek az erdélyi zsidó jogáért, az egykért és az egész ideáljait. Az helynek megszemelyre még napokon is bizonytunk. Erről a tizenhárom éve igazságot a zsidóbernek, erről a helyen irányul a helyről szállószavunk baráthoáránt.

Négyezer napot laltunk meg ezen mások helyett, — künk, hogy most vezércikkben szót a magunk ügyébük utoljára sajtó ezt a helyet, amintünk. Hiszünk, hogy bocsátani nekünk meg fogja érteni helyen tesszük, s egy bizonyára szolyan súlyos, hogy tekinthető magán Uj Keletről van a szög lanjáról, mely zede áll immár az legelső frontján, a pajzs hogy felfogjátéseket. Ezért his Kelet ügye nem m erdélyi zsidóság igényelhet magán zsidóság nagy progot.

A mi olvasóközö zsidóság van olya delkezik annyi é hogy felmentve é mak bizonyítása a sége a zsidóságnak zett, független sajt mult tizenhárom é desen igazolta ezt a mögöttünk lévő dőkre, nyugodt le hatjuk, hogy az lgyekezett, még módon is megfelel nek, amelyet a zszéül juttatott. E den munkatársa és tisztában volt azz amelyet az erdélyi sorsa ró reá és nem juk, hogy minden kák meg helyüket. yen állunk, nem k vesélytelen. Egy onal legexponáltab Kelet és csak termé ket érnek legkönnabb az ellenséges t elvont értelemben fizikai valóságban es, hogy az Uj Kelet az antiszemita lozatul.